

sama je najboljša učiteljica. V gorah se razvijajo tudi prijateljstvo, nesebičnost in tovarištvo, kot se v dolinah zlepa ne. Kako prijetno je srečati skupino mladih ljudi, od katerih te vsak lepo pozdravi! V mestu kaj takega ne moreš doživeti.«

Na vprašanje, katera tura, katera pot ji je najbolj ostala v spominu, gospa Ančka niti malo ne okleva:

»Najbolj srečna sem bila, ko me je — več kot 69 let staro — moj sin peljal čez severno steno na Triglav. Petnajst let mi je obljubljal, da me bo peljal in me je navsezadnje res. Zjutraj sva šla gor, zvečer sva bila že doma.

Seveda so še drugi vzponi, ki jih v spominu hranim kot prave dragocenosti. Prehodila sem Slovensko planinsko transverzalo in Pot prijateljstva. Nekaj posebnega je bil tudi Grossglockner, ki je s 3797 metri moja najvišja osvojena gora. Vedno so me privlačile skale in visoke gore, saj vrtoglavice nisem nikoli poznala, le zadnje čase me izdajajo kolena.

Živo v spominu mi je tudi ostalo, kako sem kot 14-letna prvič osvojila Triglav in kako sem s strahom in spoštovanjem občudovala neko planinko, ki je vsa lahkotna priskakljala na Triglav v svojih plezalnih čevljih.«

Kolikokrat je bila od tedaj na Triglavu, ne šteje več. Včasih sta s sinom šla celo po dvakrat na leto.

Transverzala je za marsikoga lov za žigi, a gospa Ančka ji je hvaležna, ker ji je odkrila mnoge neznane delčke Slovenije. Odkritje priznava, da bi sicer nikoli ne obiskala primorskih planin in tamkajšnjih odročnih kuceljev, ki so po svoje tudi zelo lepi in zanimivi.

»Z možem sva bila poročena 40 let. Vsa ta leta sva skupaj hodila po hribih. Skoraj vedno sva vodila otroke na pohode in izlete. Še takrat, ko sva šla na kakšno turo sama, mi je mož rekel: »Vidiš, tudi sem bi jih lahko pripeljala!« Potrebna je bila velika mera potrpljenja in čez vse veselje do gora in do ljudi, še posebej do otrok.

Kdo ve kolikim sta Ančka in njen mož odkrila skrivnostni lepi svet gorā, koliko sta jih navdušila za vse življenje, da bodo svoj prosti čas posvečali goram ali da jih bodo znali vsaj spoštovati in občudovati od daleč.

Zanimivo je, da je bilo v planinskih krožkih tudi veliko otrok, katerih starši se sploh niso zanimali za planinstvo. Planinski krožek so imeli kot nekakšno obliko dopolnilnega varstva svojih otrok, kar seveda niti ni bilo slabo. Koliko otrok je danes prepuščenih cesti, ker nimajo možnosti, da bi sodelovali v takem krožku, da bi se udeleževali takih izletov in pohodov! Po šolah primanjkuje mentorjev, vse to namreč stane in pri tem nesrečnem denarju se vse ustavi. Kadar pa imajo otroci športni dan, jih učiteljice morda še peljejo do Valvazorja, če pa se jim ne ljubi, se že na pol pota zasučejo nazaj. Kakšni zgledi so to za otroke?«

Gospa Ančka je skromna ženska. Tako so jo izoblikovale gore in neštete ure, prebite na njih. Dve želji ima; obe sta, kaj pa drugega, povezani z gorami: da bi naše gore ostale čiste (da bi vsak za seboj pospravil — če lahko nese gor polno, bo še lažje prinesel prazno dol!) in to, da bi jo noge še dolgo čvrsto nosile po hribih in planinah.

Ko sem odhajala, se je nad Jesenico že spustila noč. Bilo je mrzlo in jasno, milijarde zvezd so utripale na nebu. Lepo vreme bo — kot nalašč za kakšen izlet v hribe!

Lansko jesensko vreme na Kredarici

Minula jesen (september, oktober, november 1994) je bila — gledano v povprečju — na Kredarici rahlo pretopla, saj je njen trimesečni temperaturni povpreček znašal 1,1°. V padavinskem pogledu je bila jesen nekoliko presuha. Skupno je v jeseni padlo 522 mm padavin (dežja in snega), medtem ko znaša dolgoletni jesenski povpreček množine padavin 579 mm. Jeseni je torej padlo samo 90 % normalne jesenske množine moče. Padavine prvega in drugega jesenskega meseca izvirajo iz dežja in snega, padavine zadnjega jesenskega meseca pa izključno od snega.

Podrobnosti po posameznih jesenskih mesecih so naslednje:

Temperaturni povpreček septembra, ki je znašal 4,4°, je bil za 0,6° nad dolgoletnim povprečkom obdobja 1961—1990. Oktobrski temperaturni povpreček je bil že pod lediščem; znašal je -0,2°. Bil je za celo stopinjo prehladen. Dolgoletni novembrski temperaturni povpreček, ki je redno negativen in znaša -4,0°, pa je bil minulo jesen sicer tudi pod lediščem, vendar je znašal le -0,9°.

Temperaturni ekstremi so bili v mejah doslej znanih vrednosti. Septembrski maksimum je znašal 13,2° dne 7. septembra, minimum pa -6,0° dne 18. septembra. Oktobrski maksimum je znašal 10,8° dne 31. oktobra, minimum pa -13,6° dne 7. oktobra. Novembrska najvišja temperatura je bila 9,8° dne 1. novembra, minimum pa -6,8° dne 9. novembra.

Povprečna mesečna stopnja oblačnosti je znašala v septembru 6,9, v oktobru 5,7 in novembru 9,0 desetine pokritosti neba. Jesenski dnevi so krajši, zato je heliograf septembra registriral 124 ur sončnega sija (33 % maksimalnega možnega trajanja), v oktobru je sonce sijalo 158 ur (46 %), v novembru pa 98 ur (34 %).

Septembra je v 10 dneh padlo 276 mm padavin, kar je 145 % normalne mesečne višine padavin tega meseca. Snežna odeja je v tem mesecu 7 dni pokrivala Kredarico. V oktobru so namerili 164 mm padavin, kar je 86 % dolgoletne povprečne višine padavin. Tudi v tem mesecu so se uveljavljale deževne in snežne padavine. Snežna odeja je ležala 21 dni, njena največja debelina je merila 40 cm. V novembru je v petih sneženjih padlo 82 mm padavin, kar je komaj 41 % normalne dolgoletne množine padavin. Snežna odeja je ležala ves mesec, njena največja debelina je merila 85 cm.

Na splošno jesensko vreme planincem ni bilo naklonjeno: v začetku zaradi padavin, v zadnjem mesecu pa so se pojavljali že manjši snežni plazovi.

F. Bernot